

Newsletter

Co nowego w obszarze ochrony konkurencji i konsumentów?

lipiec 2024

Co nowego w obszarze ochrony konkurencji i konsumentów

Prawo konkurencji i ochrony konsumentów to nowa praktyka kancelarii JDP powstała w marcu 2024 r. Kierujący nią Damian Kopera, ekspert prawa antymonopolowego z 10-letnim doświadczeniem, przygotował zestawienie najważniejszych orzeczeń i decyzji polskich oraz europejskich organów antymonopolowych (Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Komisji Europejskiej), które w znaczący sposób wpłynęły lub wpłyną na funkcjonowanie wielu branż.

Zapraszamy Państwa do zapoznania się z **najistotniejszymi**, w naszej ocenie, **wydarzeniami z obszarów prawa antymonopolowego oraz ochrony konsumentów**.

Ochrona konkurencji

Mondelēz – ograniczenia sprzedaży pasywnej

Komisja Europejska (KE) nałożyła karę pieniężną w kwocie **337,5 mln euro** na Mondelēz International za ograniczenia dotyczące sprzedaży czekolady, herbatników i kawy.

Mondelēz miał zawrzeć porozumienia z dystrybutorami, którym ograniczono terytoria, na których mogli sprzedawać produkty, oraz klientów hurtowych, którym mogli je sprzedawać. Mondelēz miał wymagać m.in. stosowania wyższych cen w przypadku eksportu i uniemożliwiać dystrybutorom wyłącznym odpowiadanie na zapytania dotyczące sprzedaży poza ich terytoriami. Mondelēz naruszył w ten sposób zakaz ograniczania sprzedaży pasywnej.

KE stwierdziła też, że Mondelēz nadużył swojej pozycji dominującej - poprzez odmowę dostaw do hurtowni w Niemczech w celu uniemożliwienia odsprzedaży w Austrii, Belgii, Bułgarii i Rumunii oraz zaprzestanie dostaw do dystrybutorów w Holandii w celu zablokowania importu do Belgii.

W ocenie KE, praktyki te miały na celu sztuczny podział rynku i utrzymanie wyższych cen produktów. Detaliści nie mogli uzyskać produktów z krajów UE w niższych cenach i odsprzedać ich w krajach po wyższych cenach.

Kary za utrudnianie przeszukania

Kara w wysokości 15,9 mln euro za utrudnianie przeszukania została nałożona na **International Flavors & Fragrances Inc.** (amerykańska korporacja zajmująca się tworzeniem, produkcją i dostarczaniem aromatów i substancji smakowych dla przemysłu spożywczego, napojów, higieny osobistej i gospodarstwa domowego) oraz **International Flavors & Fragrances IFF France SAS**.

Jeden z pracowników przedsiębiorstwa został przyłapany na kasowaniu wiadomości z WhatsAppa. Usuwał on wiadomości wymieniane z konkurentem firmy. Podkreślenia wymaga, że miało to miejsce już po rozpoczęciu czynności przez Komisję. Kara została obniżona o 50% z uwagi na to, że spółka aktywnie współpracowała z Komisją przy odzyskiwaniu skasowanych danych.

W ostatnim czasie podobne sprawy miały miejsce w Polsce.

- Prezes UOKiK za kasowanie danych z WhatsApp nałożył kary na **Jura Poland** oraz **Euro-net** w wysokości odpowiednio 1 mln zł oraz 10 mln zł.
- Z kolei kara w kwocie 150 000 zł została nałożona na **Abexil Bąbąła sp.j.** za wprowadzenie przeszukujących w błąd poprzez wydanie jako służbowego telefonu urządzenia, które w istocie nie służyło do celów związanych z pracą, oraz za opóźnienie w wydaniu właściwego sprzętu. 100 000 zł kary nałożono z kolei na współnika przeszukiwanej spółki, który w ten sposób się zachował.

Ww. przypadki pokazują, że przedsiębiorcy nie powinni kalkulować, że niszczenie dowodów opłaci im się bardziej niż ich wydanie, licząc że unikną odpowiedzialności za naruszenie prawa antymonopolowego.

Wertykalne ceny odsprzedaży w Polsce – ciąg dalszy

Ostatnie działania Prezesa UOKiK pokazują, że jego priorytetem pozostaje niezmiennie **zwalczanie niedozwolonych porozumień wertykalnych, w szczególności tych o charakterze cenowym**. Organ poinformował o przeprowadzeniu przeszukań w dwóch odrębnych sprawach.

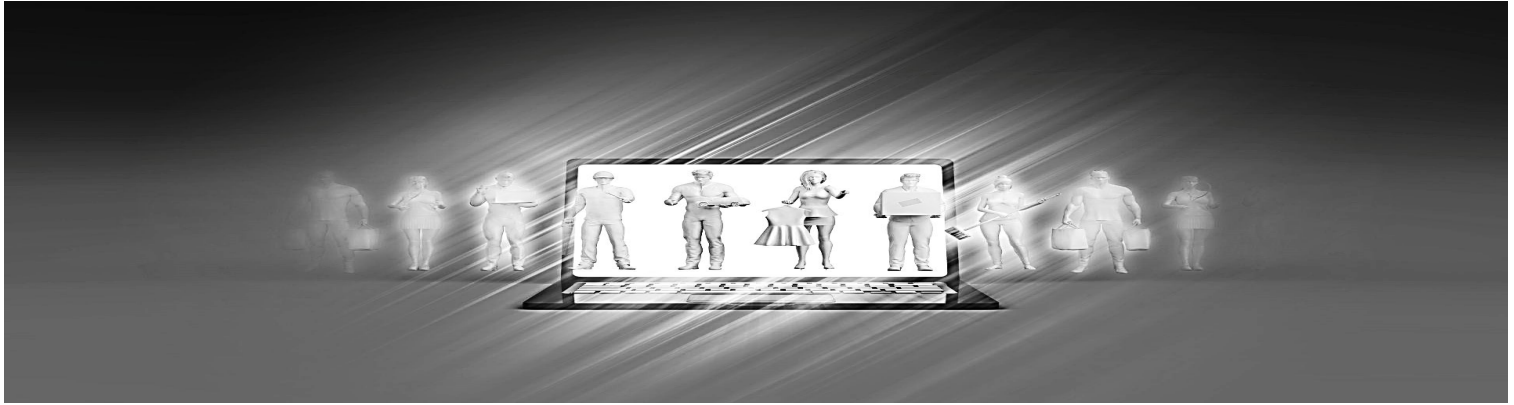
1

Garmin (sprzedawca smartwatchów oraz urządzeń nawigacyjnych) oraz **Xiaomi** (sprzedawca elektroniki użytkowej, sprzętu RTV i AGD oraz produktów inteligentnych) są podejrzewani o zawarcie niedozwolonych porozumień ze swoimi dystrybutorami. W komunikatach wskazano, że w wyniku zawartej zmowy konsumenci mogli być zmuszani do kupowania produktów po zawyżonych cenach. Aktualnie Prezes UOKiK analizuje zgromadzony materiał dowodowy.

Interesujące jest to, że treść komunikatu w sprawie Garmin sugeruje, iż na trop sprawy Prezesa UOKiK doprowadziła przede wszystkim zbieżność cen w wielu sklepach online (co musiało być podstawą udzielenia zgody na przeszukanie przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów). Z posiadanych przez nas informacji wynika, że coraz częściej podstawą do wydania zgody na przeszukanie przez SOKiK są tabelki porównujące ceny odsprzedaży produktów przez poszczególnych dystrybutorów.

2

Prezes UOKiK przedstawił zarzuty **Jura Poland** i właścicielom sklepów: **RTV Euro AGD**, **Media Markt** i **Media Expert**. Zarzuty otrzymała także jedna osoba fizyczna, jednakże komunikat nie precyzuje, o kogo chodzi. Jura Poland i jej autoryzowani dystrybutorzy mogli uzgadniać minimalne ceny odsprzedaży ekspresów i akcesoriów do nich. Jura Poland miała grozić dystrybutorom m.in. wstrzymaniem dostaw w przypadkach, gdy poczynione ustalenia nie były respektowane. Przedsiębiorcom grozi kara w wysokości **do 10% obrotu**, a osobie zarządzającej **do 2 mln złotych**.

Rynek gier

Nadzieję, że Prezes UOKiK zajmie się analizą innych porozumień niż tylko wertykalno-cenowe, jest informacja o kontroli w siedzibie jednej ze spółek z grupy **Sony**, a także u dwóch twórców i wydawców gier wideo w Polsce..

Organ chce sprawdzić sposób funkcjonowania rynku gier na terenie Polski. Z informacji wskazanych w komunikacie prasowym wynika, że zakres kontroli będzie bardzo szeroki, tj. zarówno pod kątem zawarcia niedozwolonych **porozumień**, jak również nadużywania **pozycji dominującej**.

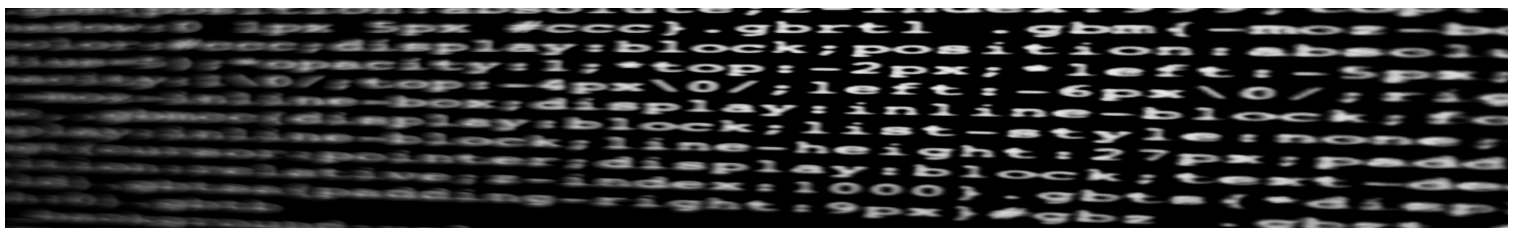
Organ wyraził obawy, że skutkiem tych praktyk może być **wykluczenie** konkurencyjnych platform, zaawansowana **eksploatacja** twórców i wydawców gier, a także **wyższe ceny** dla graczy.

Ma chodzić m.in. o stosowanie ograniczeń w sprzedaży gier i treści dodatkowych na konkurencyjnych platformach lub w sklepach internetowych, ingerencję w politykę cenową twórców i wydawców gier, czy ograniczanie dostępu do rynku konkurencyjnym platformom oraz innym dostawcom usług cyfrowych.

Działanie Prezesa UOKiK wpisuje się w najnowsze trendy prawa antymonopolowego, w którym coraz częściej zwraca się uwagę na szeroko pojęty **sektor cyfrowy**.

W szczególności Komisja Europejska zaktualizowała ostatnio swoje wytyczne dotyczące definiowania rynku właściwego tak, aby uwzględnić specyfikę rynku cyfrowego.

Ochrona konsumentów

Dyrektywa Omnibus – nie tylko najniższa cena

Od 1 stycznia 2023 r. obowiązuje w Polsce tzw. **dyrektywa Omnibus**. Jest ona najbardziej znana z obowiązku uwidaczniania najniższej ceny z okresu 30 dni sprzed ogłoszenia promocji.

Dyrektywa nałożyła jednak na przedsiębiorców nowe obowiązki informacyjne, w szczególności na internetowe platformy handlowe. Ich operatorzy umożliwiający zawieranie umów między konsumentami a oferentami muszą informować m.in. o tym, czy osoba trzecia oferująca towary lub usługi na internetowej platformie handlowej jest przedsiębiorcą. Dochodzi do tego konieczność informowania o podziale obowiązków związanych z umową, która jest zawierana przez konsumenta na internetowej platformie handlowej.

W ocenie Prezesa UOKiK, z obowiązków tych wadliwie wywiązywała się spółka **Travelist sp. z o.o.** prowadząca serwis Travelist, poprzez który konsumenci mogą przeglądać i wybierać oferty wyjazdów wakacyjnych. Według Prezesa UOKiK, informacje te były podawane w bardzo skrótovej formule, schowane w nieintuicyjnych zakładkach strony (konieczne było kilkakrotne przewijanie/przeklikanie interfejsu). W szczególności, nie informowano bezpośrednio o tym, czy podmiot jest przedsiębiorcą. Na przedsiębiorcę nałożono zobowiązanie do zmiany praktyki, odstąpiono od nałożenia kary pieniężnej.

Prezes UOKiK kontra *dark patterns*

Organ jest w dalszym ciągu bardzo aktywny, jeśli chodzi o zwalczanie *dark patterns*. Są to manipulacyjne praktyki przedsiębiorców, którzy wykorzystują nieuwagę lub wrażliwość konsumentów w Internecie.

Prezes UOKiK przedstawił zarzuty **BOLD LLC**, operatorowi serwisu **interviewme.pl**, na którym można wygenerować dokument CV. Portal promował przede wszystkim darmowe opcje korzystania z serwisu. W praktyce miały być one mocno ograniczone. Gdy dokument był gotowy do pobrania, okazywać się miało, że za ich pobranie i możliwość wydruku trzeba zapłacić. Mało widocznym, drobnym i jasnym drukiem na ciemniejszym tle miało być napisane, że subskrypcja zostanie automatycznie odnowiona. Dla konsumentów miał nie być jasny sposób prezentacji tych informacji, w szczególności z uwagi na nieczytelną informację oraz podawanie tych informacji bardzo późno.

Mylące rabaty – Biedronka znów na celowniku Prezesa UOKiK

Jerónimo Martins, prowadząca dobrze znaną sieć handlową pod nazwą Biedronka, przeprowadziła akcję promocyjną „Magia Rabatów – Zabawki i Książki – Voucher od 01.12.2022 r. do 03.12.2022 r.”. Zdaniem Prezesa UOKiK, przedsiębiorca, informując o akcji, robił to w sposób wprowadzający w błąd. Jeśli posiadacze aplikacji lub karty Moja Biedronka kupiliby trzy produkty z kategorii książki i/ lub zabawki, to połowę kwoty wydanej na te produkty mieli otrzymać w formie vouchera wydrukowanego na paragonie.

Materiały informujące o akcji opatrzone były gwiazdką, przy której mniejszym drukiem informowano o ograniczeniach asortymentowych. Voucher mógł być wykorzystany tylko na wybrane artykuły przemysłowe lub tekstylia. Informacja o wyłączeniu kategorii produktów z promocji była przedstawiana po zakupie, przy wydrukowaniu paragonu z voucherem. Szczegółowa informacja dostępna była jedynie na stronie internetowej sieci handlowej, mimo że konsumenci dokonywali zakupów w sklepie stacjonarnym. Prezes UOKiK nałożył na spółkę obowiązek przyznania klientom, którzy nie wykorzystali vouchera, środków finansowych w wysokości 150 zł.

Rekompensata publiczna – ważny wyrok Sądu Najwyższego

Prezes UOKiK znany z nakładania wysokich kar pieniężnych może stosować także inne środki celem usunięcia skutków naruszeń praw konsumentów. Ich katalog jest otwarty, co budzi wątpliwości w przypadku stosowania nieznanego ustawie środka, jakim jest rekompensata publiczna. Stanowi ona formę odszkodowania dla konsumenta za naruszenie jego praw np. zwrot opłaty nałożonej niezgodnie z prawem lub umową.

W wyroku z dnia 12 czerwca 2024 r. sygn. akt II NSKP 43/23 Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, że katalog środków jakimi może posłużyć się Prezes UOKiK celem usunięcia skutków naruszenia praw konsumentów jest otwarty. Sąd Najwyższy nie zgodził się także z podnoszonym w doktrynie i przez skarżącego (iCredit sp. z o.o.) poglądem, że stosując ten środek, Prezes UOKiK „kreuje stosunki cywilnoprawne między konsumentami a przedsiębiorcą”. W tym kontekście wskazał, że taka rekompensata jest ograniczona do określonego zdarzenia oraz konkretnego naruszenia prawa – tak aby doprowadzić do stanu faktycznego zgodnego z prawem. Stanął zatem po stronie organu w sporze co do dopuszczalności stosowania rekompensaty publicznej w Polsce.

W przypadku pytań co do treści niniejszego materiału zapraszamy do kontaktu.

Kontakt

Damian Kopera

Adwokat | Counsel

Prawo Konkurencji i Ochrona Konsumentów

damian.kopera@jdp-law.pl

Wszelkie informacje zawarte w niniejszym newsletterze są dostępne nieodpłatnie. Publikacja nie ma charakteru reklamowego i służy wyłącznie celom informacyjnym. Żadnej z informacji zawartych w niniejszym materiale nie należy traktować jako porady prawnej ani ofert handlowej, w tym w rozumieniu art. 66 § 1 Kodeksu cywilnego. JDP DRAPAŁA & PARTNERS Sp. j. niniejszym wyłącza swoją odpowiedzialność tytułem jakichkolwiek roszczeń, strat, żądań lub szkód wynikających lub związanych z korzystaniem z informacji, treści lub materiałów zawartych w newsletterze.